

8. maj 2014

Kulturdvalget

I 44 år har Marine-Arkæologisk-Gruppe, Fredericia holdt de undersøiske stenalderboplader i Tybrind Vig og Gamborg Fjord under opsyn, og derved reddet mange unikke (træ)oldsager, som ellers ville være gået tabt - dykkerbesigtigelser - som fagarkæologerne hverken har tid, mandskab eller penge til at foretage.

Vi bor i nærheden af stenalderbopladerne. Vi kender pladserne som vores egen bukselomme og kan dykke når vejret tillader det.

Indtil 2005 havde vi et frugtbart samarbejde med Moesgård Museum i Århus, Men efter at "vores" boplader overgik til Øhavsmuseet på Fyn, blev den samarbejdsaftale vi havde haft med Moesgård i 35 år, med at foretage besigtigelsesdykninger og opsamle nedbrydningstruede oldsager, med øjeblikkelig virkning "*bombet tilbage til stenalderen*". I dag må vi kun observere og fotografere, selvom vi har tilbudt Øhavsmuseet - på frivillig basis og vederlagsfrit - at fortsætte med at foretage regelmæssige besigtigelsesdykninger på stenalderbopladerne.

Opdager vi f.eks. en padleåre på havbunden, må vi i dag kun observere, fotografere og indberette fundet til Øhavsmuseet. Herefter er det op dem at afgøre, hvad der skal ske med fundet. Mens vi samarbejder med Moesgård kontaktede vi dem hver gang vi stødte på et (træ)fund for at få at vide, hvad vi skulle foretage os. På den måde har vi gennem årene bjærget 13 eksemplarer af padleårer, heraf 4 er med indskårne mønstre. De eneste kendte eksemplarer i Europa. Hvis ikke et frilagt træfund bliver bjærget inden for kort tid, vil det gå til grunde pga. af bunddyr, pæleorm bølgegang og strøm.

En urimelig og ulogisk forskelsbehandling i forhold til hvad der tillades på landjorden, da en undervands-amatørarkæolog kan sammenlignes med en metaldetektor-amatørarkæolog. De er specialister på hvert deres område - et fagområde - som fagarkæologer hverken har tid eller ressourcer til at udføre.

"Detektorfolket", som i disse år finder mange opsigtsvækkende (metal)oldsager på landjorden, har et konstruktivt samarbejde med fagarkæologer.

Desværre findes der ikke et tilsvarende samarbejde mellem marinarkæologer og "dykkerfolket", hvor et stift, bureaukratisk system, en forældet marinarkæologisk museumslov, en dykkerlov der ikke tager hensyn til fritidsdykkere, og en manglende forståelse og samarbejde mellem de nuværende marinarkæologiske museer og arkæologiinteresserede fritidsdykkere, er skyld i at mange fortidsminder i disse år går tabt på havbunden.

Alle taler om det, men som i "Kejserens nye klæder", er der ingen der (tør) gøre noget ved det.

Kulturstyrelsen har lagt det marinarkæologiske ansvar ud til fem marinarkæologiske museer, hvoraf alle, bortset fra Vikingskibsmuseet i Roskilde, er håbløst underfinansieret og underbemandet.

F.eks. dækker Øhavsmuseet, som vi hører under, farvandene omkring Fyn, det Sydfynske øhav, samt Syd- og Sønderjylland til nordsiden af Vejle Fjord, hvilket er et helt urealistisk geografisk område for de to marinarkæologiske dykkere som er tilknyttet Langelands Museum, som foruden at skulle foretage marinarkæologiske undersøgelser også skal deltage i andre museums opgaver.

Det handler IKKE om, at vi arkæologiinteresserede fritidsdykkere nu skal til at udgrave undersøiske fortidsminder. Vi ønsker kun – på frivillig basis, at fortsætte med at hjælpe til med at bevare de undersøiske kulturminde og evt. redde nedbrydningstruede oldsager på havbunden.

I øjeblikket føler vi os som gidsler mellem Kulturstyrelsen og de marinarkæologiske museer. Museerne skriger efter penge for at kunne udføre arbejdet, mens vi på frivillig basis vil hjælpe til med at redde nedbrydningstruede oldsager.

Men som lovgivningen er skruet sammen i dag, må vi ikke.

Derved er mange 6000 årige gamle (træ)oldsager gået tabt i de 9 år der er gået siden de undersøiske stenalderboplader i det nordlige Lillebælt overgik til Øhavsmuseet på Fyn.

Derfor råber vi nu “vagt i gevær”

Der savnes en politisk stillingtagen til hvordan, og i hvilke rammer, en frivillig indsats fra arkæologi interesserede fritidsdykkere kan foregå i samarbejde med fagarkæologer.

Med venlig hilsen
Hans Dal

Marine-Arkæologisk-Gruppe
Børup Sandevej 58
7000 Fredericia
Tlf. 30985198
E-mail: hansdal@profibermail.dk
Web: www.marinearkgruppe.dk